



Stichting tot Bescherming van het Dorpsgezicht

Secretariaat:
Enkele Ring 59
3245 AH Sommelsdijk
secretaris@dorpsgezicht.net
Rabobank 34 20 19 279
KvK.nr. 41 11 96 53

Aan de gemeenteraad van Goeree-
Overflakkee
Postbus 1
3240 AA Middelharnis

Sommelsdijk, 17 april 2013

Onderwerp: zienswijze ontwerp bestemmingsplan buitengebied (Dirksland)

Geachte raadsleden,

Uw voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied geeft ons aanleiding tot de volgende reactie.

1. In de toelichting (2.6) wordt uit de relevante beleidsnota's als een van de conclusies genoemd: de versterking van cultuurhistorische waarden, en in de toelichting over cultuurhistorie (5.7.1) is de eerste conclusie "het streven van de gemeente is om cultuurhistorische bebouwing te behouden". Hoewel het in beginsel een consoliderend bestemmingsplan is wordt het wel afgestemd op het actuele beleid (3.1) en op de bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten Goedereede en Middelharnis (4.1).

Een van de actuele beleidsontwikkelingen waar rekening mee moet worden gehouden is de wijziging van art. 3.1.6.2a van het BRO per 1 januari 2012. Volgens de toelichting betekent deze wijziging: "... dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. (...) Het systeem van borging via de WRO dat al gold voor archeologie is nu als het ware uitgebreid tot alle cultuurhistorische waarden".

In het bestemmingsplan Buitengebied wordt echter maar een summiere analyse gegeven van enkele cultuurhistorische waarden, en enige borging mist volledig, afgezien van de rijksmonumenten die al via de Monumentenwet zijn beschermd. Het "streven naar behoud van cultuurhistorische bebouwing" wordt zo niet gerealiseerd.

Wij hebben in onze reactie op het voorontwerp al gewezen op deze afwezigheid van de vereiste planologische bescherming van cultuurhistorische waarden. Als reden om geen planologische bescherming op te nemen stellen B&W in hun reactie hierop dat panden later eventueel als gemeentelijk monument aangewezen kunnen worden. Dit voornemen bestond in de voormalige gemeente Dirksland al sinds 1991 maar heeft nog geen resultaat opgeleverd.

Stichting tot Bescherming van het Dorpsgezicht

Het gevolg is dat er, ondanks de gewenste afstemming van dit plan op de bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten Goedereede en Middelharnis, binnen de gemeente Goeree-Overflakkee grote verschillen in beleid ten aanzien van de planologische bescherming van cultuurhistorische waarden dreigen te blijven voortbestaan. Dat is een ongewenste situatie, ze leidt tot rechtsongelijkheid en is bovendien in strijd met het BRO.

2. Wij verzoeken u daarom, overeenkomstig de wettelijke voorschriften, alsnog in dit bestemmingsplan planologische bescherming te verlenen aan de aanwezige cultuurhistorische waarden. Dit kan bijvoorbeeld door deze elementen op de plankaart aan te geven als cultuurhistorisch waardevol (cw, zoals in Goedereede) of, om verwarring met de nu met "cw" aangegeven rijksmonumenten te voorkómen, als karakteristiek (ka, zoals in Middelharnis) en daarbij in de regels op te nemen dat bij de als zodanig op de plankaart aangegeven elementen met cultuurhistorische waarde deze waarden moeten worden meegewogen bij het beoordelen of een omgevingsvergunning al dan niet kan worden verleend (zie bijlage 3). Uit art. 3 lid 7.2d is de vermelding van bescherming van karakteristieke gebouwen uit het voorontwerp vervallen. Wij verzoeken u om ook de bescherming van karakteristieke panden tegen sloop alsnog op te nemen in alle hieronder onder punt 4 genoemde artikelen,
3. De planologisch te beschermen cultuurhistorische waarden betreffen:
 - a. De elementen waarvan uw gemeente zich heeft voorgenomen ze een beschermde status te geven (toelichting 5.7.1), voor zover deze liggen in het buitengebied (nrs. 5,7,8,9 en 11). Ondanks dit voornemen hebben deze elementen op de juridisch bindende plankaart geen van alle een beschermde status gekregen. Zelfs de vrij recent gerestaureerde uitwateringssluis uit 1672 niet (nr.7).Bovendien wordt ten aanzien van nr. 5 niet aangegeven of dit *alle* peekaaien betreft die langs het havenkanaal liggen, en zo nee welke dan wel.
 - b. Het gehele complex van het havenkanaal, Ook in het kader van de provinciale erfgoedlijn die nu ontwikkeld wordt is behoud van het havenkanaal met de bijbehorende cultuurhistorische elementen gewenst. Al in de inventarisatie van het ISGO door Landschapsbeheer Zuid-Holland van 2006 wordt aanbevolen om het geheel van de Sas van Dirksland planologisch te beschermen (D 56). Het complex omvat naast de rijksmonumentale sluis ook de sluiswachterswoning en bijgebouwen, het schuurtje met weitje direct ZO van de sluis, verder het voormalige zwembadje met de inlaat direct NW van de sluis (D 57), de beide aanwijzers (handjes) langs de kade. Aanvullend verdient ook de rest van het havenkanaal met toebehoren bescherming. Dat betreft de hierboven onder 3a genoemde elementen: het jaagpad (D 55; 3a nr. 11), de diverse peekaaien (3a nr.5) en laad- en losplaatsen (D 39; 3a nr. 9), de bietenstort (D 34; 3a nr.8)en de uitwateringssluis (D 33; 3a nr.7), en verder het havenkanaal zelf (D 38), de duiker bij het Zwarte Gat (M 60), de stelling Oost Havendijk (M 59, "voormalige dijkdoorbraak") en het uitwateringssluisje van de polder Kraaijestein met oude herdenkingssteen (ter hoogte van de Kruisweg). Door hun ligging versterken deze elementen onderling elkaar in hun waarde, de bescherming verdient daarom te worden gegeven aan het gehele ensemble.

Stichting tot Bescherming van het Dorpsgezicht

- c. De in de toelichting (5.7.1) genoemde cultuurhistorische elementen in bovengenoemde inventarisatie van het ISGO, voor zover die in het buitengebied liggen en planologische bescherming verdienen (zie bijlage 1).
- d. De MIP/MSP-panden (zie bijlage 2). In de toelichting (4.2.7) is weliswaar aangegeven dat deze panden niet mogen worden gesloopt in het kader van vervolgfuncties bij voormalige agrarische bedrijven, maar in de planregels wordt daar geen melding van gemaakt, evenmin als in alle andere gevallen van een sloopverplichting bij nieuwbouw.
- e. Cultuurhistorisch waardevolle historische panden die buiten de MIP vallen vanwege hun bouwjaar van vóór 1800 (zie bijlage 2).
- f. Overige panden die planologische bescherming verdienen (zie bijlage 2).

Wij verzoeken u deze elementen, na beoordeling door de monumentencommissie, planologisch bescherming te verlenen.

- 4. In de regels zijn vrijwel alleen beschermende maatregelen tegen “monumenten” opgenomen, waarmee bij gebrek aan gemeentelijke monumenten dus vooralsnog alleen de toch al bescherming genietende rijksmonumenten worden bedoeld (art. 3 lid 3.5a, art. 3 lid 7.2d, art. 3 lid 7.4.c2, art. 4 lid 6.1.c2 en art. 8 lid 4.b2).
Deze bescherming van monumenten tegen sloop ontbreekt echter in de toelichting onder 6.3: artikel Wonen, en in de regels bij art.3 lid 2.g4, art.4 lid 2.e3, art.4 lid 2.f4, art.8 lid 2.h3, art.8 lid 2.i4 en art 17 lid 2.f4. Wij verzoeken u deze bescherming hier wel op te nemen met het oog op toekomstige aanwijzing van gemeentelijke monumenten.
- 5. Het ene artikel waarin een ruimere bescherming wordt vermeld is art. 3 lid 7.2c: behoudenswaardige schuur, maar zonder nadere definiëring van welke schuren behoudenswaardig zijn is dit een loze opmerking, een sloopaanvraag kan niet worden geweigerd op basis van dit behoudenswaardig zijn. Als het de bedoeling is dat in principe alle agrarische schuren behoudenswaardig zijn en dat B&W per geval kunnen bepalen of zij de schuur van voldoende cultuurhistorische (of andere) waarde vinden dan dienen alle agrarische schuren die aan een woonhuis zijn gebouwd als karakteristiek op de plankaart te worden aangegeven. Dat is wellicht overdreven, en kan beter per schuur worden bekeken of deze door de monumentencommissie als voldoende waardevol wordt beschouwd.
- 6. Het andere artikel waarin een ruimere bescherming wordt vermeld is art. 17.5: culturele waarde. Blijkens de overlegreactie, onder O-3 punt 5, betreft dit de culturele waarde van de Herkingse Zeedijk. Deze culturele waarde is echter niet op de plankaart aangegeven, en de betrokken dijk ligt volgens de plankaart op ca 200 meter afstand van de aanduiding “w-1”. Zowel wat er beschermd zou moeten worden als hoe dat zou moeten is zodoende niet duidelijk.
- 7. Op de plankaart ontbreekt de aanduiding “cw” voor de rijksmonumenten aan de Provinciale weg 6 en 6a.

Stichting tot Bescherming van het Dorpsgezicht

8. In de toelichting wordt onder 6.3 artikel 29.3 verondersteld dat er ook monumentale panden zijn die geen cultuurhistorische bebouwing betreffen, dat lijkt wat tegenstrijdig.
9. In art. 26 lid 2d wordt verkeerd verwezen naar de artikelen over de saneringsregeling, vermoedelijk is bedoeld:
 1. art.3 lid 2 onder f;
 2. art.4 lid 2 onder e;
 3. art.8 lid 2 onder h en i;
 4. art.14 lid 2 onder f;
 5. art.17 lid 2 onder f.

Met vriendelijke groet,
namens de Stichting tot Bescherming van het Dorpsgezicht,

voorzitter,

secretaris,

J. van der Slik

dr. M. Loosjes